

**EERSTELIJNSZONE
ANTWERPEN ZUID**

Beleidsplan Eerstelijnszone Antwerpen Zuid

**EERSTELIJNSZONES ANTWERPEN ALS WEGWIJZER EN
VERBINDER IN HET ZORG- EN WELZIJNSLANDSCHAP**

1 INLEIDING

De Antwerpse eerstelijnszones staan voor kwaliteitsvolle en toegankelijk zorg en ondersteuning voor alle inwoners. We stimuleren formele zorg, informele zorg en welzijn om elkaar te leren kennen en over de beroepsgroepen heen samen te werken.

Gaandeweg het lezen van dit beleidsplan zal de ambitie van de Antwerpse eerstelijnszones duidelijk worden: een betere zorg en welzijn voor iedereen, waarbij samenwerking, inclusiviteit en efficiëntie centraal staan. In de eerstelijnszones van Antwerpen streven we naar het creëren van een samenleving waarin gezondheid en welzijn toegankelijk zijn voor iedereen, ongeacht hun achtergrond, leeftijd of gezondheidsbehoeften. We geloven in een benadering van zorg die verder gaat dan de behandeling van ziekten; we zetten in op preventie, curatie en ondersteuning gedurende alle levensfasen.

Dit beleidsplan kwam niet enkel tot stand door samenwerking tussen medewerkers en bestuurders van onze zorgraad, maar wordt gedragen door een breder netwerk. Voor het beleidsplan werd samengewerkt met drie andere Antwerpse eerstelijnszones. Samen gaven we het netwerk op verschillende momenten de kans om input te geven en onze plannen de juiste richting uit te sturen:

- We organiseerden in juni 2023 een “Denk mee”-avond waarin we de vier algemene vergaderingen uitnodigden om zowel lokale als ELZ-overschrijdende input te leveren.
- We gaven tijdens de zomermaanden de mogelijkheid om via de digitale wegen input te leveren via een zelfontwikkelde Sway met daaraan verbonden vragenlijsten.
- We namen deel aan verschillende kringgesprekken met sleutelfiguren om op die manier de persoon met zorg- en ondersteuningsnood (PZON) ook input te geven op ons beleids- en actieplan.

Met veel ambitie en enthousiasme kijkt het gehele netwerk van de Antwerpse eerstelijnszones er naar uit om van start te gaan met dit beleidsplan de komende jaren.

2 EXECUTIVE SUMMARY

“Eerstelijnszones Antwerpen als wegwijzer en verbinder in het zorg- en welzijnslandschap”

Na een intensief inhoudelijk traject dat afgelegd werd met de medewerkers, voorzitters en zorgraden werd alle input verwerkt tot het beleidsplan van eerstelijnszones Antwerpen.

Dit beleidsplan schetst in een eerste gedeelte de context van Eerstelijnszone Antwerpen Zuid. We bekijken de demografische ontwikkelingen, economische ontwikkelingen, sociaal-economische ontwikkelingen, technologische ontwikkelingen en huisvesting. De context en omgeving wordt afgesloten met het beschrijven van opportuniteiten en moeilijkheden of uitdagingen die er leven binnen ELZ Antwerpen Zuid. Dit alles vormt de basis van het beleidsplan.

In een volgend gedeelte worden de missie en visie uitgebreid toegelicht, evenals de centrale waarden en principes. Deze werden reeds opgesteld in 2020 en herbekeken en geëvalueerd door de zorgraden. Er zijn een aantal veranderingen doorgevoerd na wat we leerden in de covid-19 crisis en ons driejarig bestaan.

Vervolgens worden de strategische en operationele doelstellingen weergegeven. Er werden 4 inhoudelijke strategische doelstellingen geschreven waaronder 15 operationele doelstellingen vallen. Verder hebben we 2 governance doelstellingen opgemaakt waaronder 9 operationele doelstellingen geschreven zijn. Deze doelstellingen zijn ambitieus gezien de voorziene periode van 3 jaar, maar de groep aan partners is zeer gemotiveerd om eraan te beginnen.

Het beleidsplan van de eerstelijnszones in Antwerpen omvat inhoudelijke doelstellingen die dienen als bouwstenen voor de toekomst voor de samenwerking tussen gezondheid, welzijn en informele zorg. Het kennen van elkaar en het initiëren van samenwerking vormen een cruciale basis voor verdere inhoudelijke ontwikkeling in de toekomst.

Met deze governance doelstellingen willen we onze organisatiestructuur optimaliseren en ons als netwerkorganisatie versterken, waardoor we in staat zijn om efficiënter te werken en effectiever samen te werken met alle belangrijke partners.

Om verwarring te voorkomen willen we graag nog interprofessionele samenwerking definiëren.

Volgens Tsakitzidis en Van Royen (2018): “Interprofessionele samenwerken veronderstelt een interdisciplinair of interprofessioneel model het volgende:

- Er zijn overlegmomenten tussen verschillende professionals waarbij er uitwisseling is van informatie, ideeën en aanbevelingen.
- Er is een interprofessioneel team, waarbij men in samenspraak en gedeelde verantwoordelijkheid een gemeenschappelijke visie en een doelgerichte aanpak ontwikkelt. Interdisciplinariteit analyseert, synthetiseert en harmoniseert de relaties tussen disciplines in een gecoördineerd en coherent geheel.”

Eerstelijnszones Antwerpen willen hier expliciet bij toevoegen dat de patiënt en zijn/haar mantelzorger deel uitmaken van het interprofessionele team.

3 CONTEXT EN OMGEVINGSANALYSE

In dit hoofdstuk wordt de executive summary van de omgevingsanalyse 2022 weergegeven. Deze staat ook vermeld op onze webpagina (<https://www.eerstelijnszone.be/omgevingsanalyse-antwerpen-zuid>). De uitgebreide versie werd in bijlage toegevoegd en is ook terug te vinden op onze webpagina.

3.1 Grondgebied

Eerstelijnszone Antwerpen Zuid bestaat uit drie postcodes:

- 2020 Kiel
- 2660 Hoboken
- 2610 Wilrijk

Het is een zone met een stedelijk karakter. De drie postcodes hebben een gelijke bevolkingsdichtheid, met een uitschieter in de wijk Kiel (14-16 personen per vierkante meter).

3.2 Bevolkingscijfers en gezondheidscijfers (demografische ontwikkelingen)

3.2.1 Bevolkingscijfers

- Opvallend is dat de meeste mannen uit deze zone tussen de 10 en 14 jaar zijn. De meeste vrouwen zijn 30 tot 34 jaar. Bij de jongste leeftijden daalt het aantal inwoners (**bevolkingskrimp**).
- De meeste personen hebben een land van herkomst buiten-EU-27 (buiten de Europese Unie) (41,91%).
- In Eerstelijnszone Antwerpen Zuid zijn het meest gehuwde koppels met kind(eren) (41,68%), gevolgd door eenpersoonshuishoudens (15,58%).
- De meerderheid van de huishoudens (29,13%) heeft een laag inkomen (<14.670€/jaar).
- Het grootste deel van de populatie heeft als hoogst behaalde opleidingsniveau het lager secundair onderwijs (22,43%).

3.2.2 Gezondheidscijfers

Het statuut patiënt met chronische aandoening heeft het laagste cijfer in de wijk Kiel (9,61%) met als tegenhanger Wilrijk Centrum (14,73%). Bij deze cijfers moeten we wel rekening houden met een vermoeden van onderrapportage.

Sinds de COVID-crisis wordt meer aandacht gevestigd op mentale gezondheid. Het onderwerp lijkt ook meer bespreekbaar en verschillende organisaties zetten in op dit thema. Dit is ook nodig want uit onderzoek blijkt dat

- bijna de helft (44,6%) van de inwoners van Hoboken heeft een slaapstoornis
- bijna de helft van hele populatie binnen onze eerstelijnszone heeft last van stress.
- Verder geeft 10% van de respondenten in Kiel aan minder dan één keer per maand sociaal contact te hebben.

Er is een lage screeningsgraad van bevolkingsonderzoeken naar borstkanker, baarmoederhalskanker en dikke darmkanker. De Antwerpse Eerstelijnszones voorzien samen met Logo Antwerpen een overleg om het beleid en de acties binnen iedere eerstelijnszone en op wijkniveau goed af te stemmen.

3.3 Economische ontwikkelingen

- Tussen de verschillende wijken zijn er duidelijke verschillen als het gaat om het netto-inkomen. In Wilrijk zijn de inkomens hoger ten opzichte van Antwerpen Kiel, Hoboken valt qua netto-inkomen tussenin.
- Het percentage personen met een verhoogde tegemoetkoming ligt het hoogst in de wijk Kiel (50,3%) en het laagst in de wijk Neerland (10,1%).
- Daarnaast ligt het aantal personen met een leefloon opnieuw het hoogst in Antwerpen Kiel en het laagst in Wilrijk.

In de analyse werden de stijgende elektriciteits- en gasprijzen van de afgelopen maanden nog niet opgenomen. Deze stijgingen zullen vermoedelijk een aanzienlijke impact hebben op de economische parameters. Zo kan de energiecrisis zorgen voor meer uitstel van medische zorgen door betalingsmoeilijkheden.

- 27,3% van de Antwerpse kinderen groeien op in kansarmoede.

In onze zone merken we verschillen per postcode, bijvoorbeeld:

- in 2610 Wilrijk gaat het over 16,8% van de kinderen
- in 2660 Hoboken over 27,6%
- in 2020 Antwerpen loopt het cijfer op tot 47,1%

Ook in deze de cijfers zijn de laatste crisissen nog niet (volledig) zijn verwerkt.

3.4 Sociaal-economische ontwikkelingen

3.4.1 Mantelzorg

- Er zijn het meest mantelzorgers in Hoboken (24,1%), gevolgd door Wilrijk (21,2%) en district Antwerpen (19,0%).
- Binnen het district Antwerpen wordt het minste mantelzorg gegeven (36,1%), in Hoboken 42,7% en in Wilrijk 40,2%.

3.4.2 Sport

- Binnen de districten Antwerpen (54,6%) en Hoboken (54,3%) sporten ongeveer evenveel mensen minstens één keer per week 20 minuten. In Wilrijk ligt het percentage hoger (60,2%).
- De inwoners van Hoboken sporten meer in eigen stad ten opzichte van de inwoners van district Antwerpen en Wilrijk.
- Bij de inwoners van Wilrijk en Hoboken is een hoge tevredenheid over de sportvoorzieningen, de inwoners van het district Antwerpen zijn minder tevreden over de sportvoorzieningen.

3.4.3 Studenten

Bijna drie vierde van de Antwerpse studenten woont niet binnen Stad Antwerpen.

- De Universiteit van Antwerpen heeft drie campussen in de postcodes Kiel en Wilrijk.
- KDG Hogeschool heeft één campus in Hoboken.
- Op ons grondgebied is er daardoor een ruim aanbod aan studentenkamers.

3.5 Technologische ontwikkelingen

Uit Belgisch onderzoek blijkt dat de helft van de burgers digitaal kwetsbaar is. Die burgers ondervinden moeilijkheden om hun weg te vinden in het kluwen aan websites, apps,...

De risicogroepen zijn:

- personen met een laag inkomen
- een laag opleidingsniveau
- personen ouder dan 55 jaar
- werkzoekenden

Vanuit het netwerk krijgen we het signaal dat meer en meer burgers problemen ondervinden om hun weg te vinden in de nieuwe digitale ontwikkelingen.

- Veel organisaties geven ondertussen ondersteuning bij het gebruik van digitale toestellen.
- Webpunt biedt ook bredere opleidingen aan rond technologie en software.

3.6 Huisvesting en zorg- en welzijnsaanbod (ecologische ontwikkelingen)

3.6.1 Wonen

- De bebouwingsgraad (tussen 7,3% en 37,9%) ligt gezien het stedelijk karakter van Eerstelijnszone Antwerpen Zuid hoger dan het provinciaal cijfer (5,2%).
- De wijk met de hoogste bebouwingsgraad is Hoboken-Noord (37,9%) gevolgd door Antwerpen Kiel (35,7%).
- De wijken met de laagste bebouwingsgraad zijn Middelheim (7,3%) en Hoboken-West (11,1%).

Binnen de eerstelijnszone wonen de meeste eigenaars in de wijk Hoboken-Noord, gevolgd door de wijken Hoboken-Centrum en Kiel. De meeste huurders wonen in Kiel, gevolgd door de wijken Hoboken-Centrum en Hoboken-Noord.

Middelheim en Kiel zijn binnen de eerstelijnszone de wijken waar meer inwoners vertrekken uit de wijk dan er zich vestigen. In de wijken Neerland en Hoboken-Zuidoost komen meer inwoners toe in de wijk dan er vertrekken.

3.6.2 Sociaal wonen

- De meeste sociale huurwoningen zijn aanwezig in de wijk Kiel (3089).
- Het beschikbaar aanbod aan sociale huurwoningen in Kiel (40,8%) is veel hoger dan het provinciaal (6,5%) en Vlaams niveau (6,0%).
- In Antwerpen (12,4%) is het percentage gezinnen op de wachtlijst van sociale huisvestingsmaatschappijen hoger t.o.v. de provinciale (7,1%) en Vlaamse cijfers (5,7%).

3.6.3 Zorgaanbod

- Uit cijfers van 2021 blijkt dat er een onderaanbod is voor wonen in de woonzorgcentra in zowat alle wijken in de eerstelijnszone.

Meer recente cijfers over de dagverzorgingscentra, gepresteerde uren gezinszorg & thuiszorg en centra voor kortverblijf zijn nodig om een correct beeld te schetsen van de situatie in de regio.

De cijfers rond huisartscontact en huisartsen- en tandartsentekort zijn onvoldoende beschikbaar om correcte conclusies te formuleren.

3.6.4 Welzijnsaanbod

- In Antwerpen zijn er in verhouding aanzienlijk minder kinderopvangplaatsen voor schoolgaande kinderen dan voor baby's en peuters.
- Verder zijn er in Antwerpen voldoende lokale dienstencentra (92,3%) ten opzichte van het aantal dienstencentra dat idealiter nodig is.

3.7 Politiek-juridische ontwikkelingen

Zoals iedere eerstelijnszone is het belangrijk dat ook Eerstelijnszone Antwerpen Zuid het beleid van het lokaal bestuur en de Vlaamse en federale overheden opvolgt. Vooral de politieke ontwikkelingen rond gezondheid en welzijn zijn belangrijk. Zoals in andere eerstelijnszones is er een vertegenwoordiging van het lokaal bestuur in het bestuur van de eerstelijnszone.

3.8 Algemene conclusie en acties

De wijk Kiel is binnen de zone de wijk met het meeste diversiteit en uitdagingen. Dat brengt ook wel wat hindernissen met zich mee. In het kader van het project Zorgzame Buurten werd een project ingediend voor deze wijk: [Zorgzaam Kiel](#).

Binnen de Antwerpse Eerstelijnszones wordt momenteel samen ingezet op het vormen van de (digitale) brug tussen zorg en welzijn. Om dit te doen is niet alleen het in kaart brengen van de zorgverstrekkers maar ook de welzijnsactoren aangewezen, met behulp van de **vernieuwde sociale kaart**.

3.8.1 Inzetten op samenwerking

In de afgelopen periode zijn overkoepelende acties met de Antwerpse Eerstelijnszones efficiënt verlopen en een meerwaarde gebleken. Hierop wordt verder ingezet. Kennis delen, taken verdelen en krachten bundelen zijn een enorme ondersteuning in de dagdagelijkse werking.

3.8.2 En waar nodig wijkgericht werken

De cijfers tonen vaak ook diversiteit tussen de verschillende zones. Deze omgevingsanalyse kan alvast een leidraad zijn om de mogelijke noden in de eigen wijken beter te plaatsen of zelfs te ontdekken.

Zo kan ingezet worden op projecten die in één of meerdere wijken de nodige ondersteuning geven. De expertise kan beter worden gebundeld en er is een efficiënt kader om projecten op te zetten. De kans op een duurzaam project is groter.

3.8.3 Evalueren

Eerstelijnszone Antwerpen Zuid wilt samen met het eigen netwerk, maar ook met de partners in de regio, de data grondig bekijken en samen (doelgerichte) acties opzetten. Op deze manier wordt samen ingezet op de juiste acties in de regio en kunnen de meest kwetsbare doelgroepen zo goed mogelijk worden bereikt.

Door bepaalde rubrieken jaarlijks of tweejaarlijks te herevalueren kunnen evoluties opgevolgd worden. Als bepaalde noden ingevuld zijn, kan er ingezet worden op nieuwe prioriteiten binnen de eigen regio. Daarom is de werkgroep binnen de Antwerpse Eerstelijnszones van plan om met enige regelmaat de omgevingsanalyse te voorzien van de nodige updates.

4 BELEIDSPLAN

4.1 Missie

De Antwerpse eerstelijnszones staan voor kwaliteitsvolle en toegankelijk zorg en ondersteuning voor alle inwoners. We stimuleren formele zorg, informele zorg en welzijn om elkaar te leren kennen en over de beroepsgroepen heen samen te werken.

4.2 Visie

Zorg verlenen doen we samen

De Antwerpse eerstelijnszones (ELZ Antwerpen) stimuleren iedereen uit de (in)formele zorg en welzijn om **doelgericht, wijkgericht en over de beroepsgroepen heen samen te werken**. We werken op die manier aan geïntegreerde en kwaliteitsvolle zorg voor alle burgers. Zo kan iedereen in de praktijk de zorg krijgen waar ze in theorie recht op hebben. Op die manier pakken we de onderbescherming aan.

We hameren op een **gelijkwaardige positie** tussen iedereen (formele en informele zorg) in de eerste lijn (rechtstreeks toegankelijke lokale zorg), tweede lijn (gespecialiseerde zorg na doorverwijzing van huisarts) en derde lijn (gespecialiseerde zorg in het ziekenhuis of centra).

De persoon centraal

Bij de samenwerking tussen de verschillende beroepsgroepen (interprofessionele en interdisciplinaire samenwerking) staan de **autonomie**, de **vooropgestelde levensdoelen** en de **levenskwaliteit** van de persoon met zorg- en ondersteuningsnood (PZON) altijd centraal.

Zorg in al zijn facetten

We hebben **aandacht voor alle soorten zorg** van preventie tot curatieve en palliatieve zorg. Voor ons betekent zorg dus zowel het voorkomen als het genezen van gezondheidsproblemen én het ondersteunen bij gezondheidsproblemen.

Binnen ELZ Antwerpen focussen we ons in het bijzonder op de domeinen:

- Preventie
- Brug tussen zorg en welzijn
- Transmurale zorg
- Geestelijke gezondheid
- Ouderenzorg
- Populatie en omgeving

Lokaal verbinding maken

Afhankelijk van de **lokale noden** en **prioriteiten** zetten we meer of minder in op deze domeinen en kunnen ze ook veranderen. Eén van de basistaken blijft altijd het verbinden van de lokale zorgverleners en organisaties in de wijk.

De Antwerpse eerstelijnszones pikken de noden en knelpunten van het lokale netwerk op. Waar dat mogelijk is **signaleren** we deze samen met het netwerk naar de overheden.

Gezondheid en welzijn voor iedereen

We passen altijd het principe van **proportioneel universalisme** toe. Dat willen zeggen dat we ons lokale netwerk en het beleid aanmoedigen om acties op te zetten voor **alle inwoners** maar met de nodige aanpassingen voor bepaalde doelgroepen. Zo willen we mee **gezondheidsongelijkheid aanpakken** en versterken we de gezondheid en het welzijn van alle inwoners, ongeacht hun leeftijd, achtergrond en sociaal-economische status.

4.3 Centrale waarden en principes

Binnen ELZ Antwerpen Zuid worden 5 basiswaarden naar voor geschoven, telkens met de nodige toelichting aan de hand van kernwoorden.

- Op maat
  - cliënt centraal
  - individuele benadering
  - Met oog voor de context
  - Met oog voor de noden van patiënt, gezin, mantelzorger
  - Met respect voor de zelfredzaamheid en het zelfbeschikkingsrecht
- Samen
  - Sterker door samenwerking
  - Meerwaarde door samenwerking
- Gelijkwaardig
  - Zonder onderscheid
  - Respect voor diversiteit
- Professioneel
  - Kwaliteitsvol
  - met vertrouwen
- Efficiënt
  - Kostenbewust
  - Middelenbewust

4.4 Strategische en operationele doelen

4.4.1 Inhoudelijke doelstellingen

<p>Strategische doelstelling 1: De Antwerpse eerstelijnszones kennen en zijn gekend door de lokale (in)formele zorg- en welzijnsactoren en brengen hen met elkaar in contact.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zo kennen zij elkaars werking beter, • vinden ze hun weg in het aanbod, • worden er mogelijke samenwerkingsverbanden verkend en • bouwen de partners lokale netwerken uit. 	
OD 1.1	We beschikken steeds over een up-to-date overzicht van de formele en informele zorg- en welzijnsactoren. Zo kunnen we hen op juiste manier contacteren en informeren over initiatieven.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Overzichtslijst van actuele contactgegevens (verkregen door o.a. inschrijflijsten infomomenten, netwerkmomenten, werkgroepen ...) • Zipster (aanbodzijde) • Inschrijvingen/uitschrijvingen nieuwsbrief
OD 1.2	De Antwerpse eerstelijnszones zijn zichtbaar binnen het netwerk en partners weten voor welke vragen ze bij ons terecht kunnen.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal inschrijvingen op de nieuwsbrief • Aantal bezoeken website • Aantal kennismakingsgesprekken/voorstellingen van de eerstelijnszone bij partners
OD 1.3	We faciliteren het uitwisselen van informatie, het delen en opbouwen van expertise en het verkennen van samenwerkingskansen door in te zetten op netwerkmomenten en duurzame partnerschappen tussen formele en informele zorg- en welzijnsactoren. Afhankelijk van de noden kan dat op wijkniveau of op eerstelijnszone-niveau of eerstelijnszone-overstijgend georganiseerd worden.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal netwerkmomenten/welzijnsoverleggen (of andere ontmoetingsmomenten) - aantal deelnemers (per cluster)
OD 1.4	We faciliteren thematische kennisuitwisseling door het organiseren van interdisciplinaire navormingen, workshops, webinars,...
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal webinars, navormingen .... - aantal deelnemers (per cluster)
<p>Strategische doelstelling 2: De Antwerpse eerstelijnszones stimuleren en verbeteren de interprofessionele samenwerking en de kennis rond geïntegreerde en doelgerichte zorg gaande van preventie tot palliatieve zorg. Dit gebeurt door – in afstemming met de PZON - in te zetten op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het stimuleren van doorverwijzing en communicatie, • het voorzien van opleiding en training in geïntegreerde doelgerichte zorg. <p>Op die manier proberen we versnippering in het landschap tegen te gaan.</p>	
OD 2.1	(In)formele zorg- en welzijnsactoren kennen de concepten van interprofessioneel samenwerken en doelgerichte zorg. We organiseren hiervoor navormingen en workshops, ontwikkelen informatiemateriaal, ...
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal navormingen/netwerkmomenten rond interprofessioneel samenwerken - aantal deelnemers (per cluster) • Resultaten bevraging Buurtconnect (ism KdG)

OD 2.2	De Antwerpse eerstelijnszones maken digitale platformen en doorverwijsinstrumenten bekend die de samenwerking binnen zorg en welzijn bevorderen.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> Aantal gebruikers en doorverwijzingen Zipster (zo lang de samenwerking loopt)
OD 2.3	We zetten aan tot het opzetten van duurzame samenwerkingsverbanden.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> Rapport Buurtconnect (ism KdG) Aantal netwerkmomenten/ontmoetingsmomenten ....
OD 2.4	We vestigen de aandacht op preventie op niveau van alle individuen.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> Evaluatierapport(en) van de uitgeschreven acties die werken rond preventie op niveau van alle individuen
<p>Strategische doelstelling 3: De Antwerpse eerstelijnszones streven naar een toegankelijke zorg voor iedereen ongeacht geslacht, genderidentiteit, seksualiteit, beperkingen, leeftijd of herkomst. We spreken de eerste lijn aan op hun verantwoordelijkheid om zorg af te stemmen op de diverse populatie. Zo dragen we bij aan het verminderen van gezondheidsongelijkheid.</p>	
OD 3.1	We verzamelen op kwantitatieve (via cijfermateriaal) en kwalitatieve wijze (via gesprekken) zorgnoden van de inwoners. Zo brengen we de tekorten in het huidige zorg- en welzijnsaanbod in kaart.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> Omgevingsanalyse Verslagen van de kringgesprekken
OD 3.2	De Antwerpse eerstelijnszones stimuleren de (in)formele zorg- en welzijnsactoren tot betrokkenheid van de PZON in hun werking.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> Aantal infomomenten Evaluatierapport actie rond betrekken PZON
OD 3.3	Wanneer we zelf geen of onvoldoende oplossingen kunnen vinden voor de knelpunten en drempels die de PZON of zorg- en welzijnsactoren ervaren, signaleren we dit aan de betrokkenen instanties en overheden.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> Jaarverslag – signalen worden hier doorgegeven Mails/contact betrokken instanties en overheden Signalen worden verzameld vanuit omgevingsanalyse, kringgesprekken, contacten met het netwerk ...
<p>Strategische doelstelling 4: We ontwikkelen een gemeenschappelijke visie op het initiëren, faciliteren of trekken van zorg- en welzijnsprojecten die bijdragen aan de strategische doelstellingen van de eerstelijnszone (ELZ). Binnen deze visie worden projecten geëvalueerd, geïnventariseerd en kenbaar gemaakt en waar nodig linken gelegd naar relevante actoren.</p>	
OD 4.1	De Antwerpse eerstelijnszones werken aan een beleid over de rol van eerstelijnszones in het initiëren, faciliteren en trekken van projecten. Ze doen dit samen met het netwerk.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> Gedragen afsprakenkader
OD 4.2	We inventariseren en communiceren jaarlijks lopende en nieuwe projecten.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> Inventaris van de projecten en acties en hun communicatiekanalen

OD 4.3	De Antwerpse eerstelijnszones ontwikkelen gezamenlijke projecten en initiatieven met aandacht voor de specifieke noden van wijken/gemeentes op basis van de omgevingsanalyse en de kwantitatieve en kwalitatieve data. Waar nodig nemen zij ook een rol in de uitvoering.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatierapport per project/initiatief (zie actiefiches voor actiegerichte evaluatie)
OD 4.4	We ontwikkelen aan de hand van bestaande methodieken een visie over de participatie van de PZON binnen projecten.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Uitgewerkt kader/visie rond participatie van de PZON • Evaluatierapport uitwerking visie rond participatie van de PZON

4.4.2 Governance doelstellingen

Strategische doelstelling 5: De Antwerpse eerstelijnszones streven naar een efficiënte samenwerking door te verschuiven van een zonegerichte naar een domeingerichte aanpak. Hierdoor kunnen we efficiënter werken, bouwen we expertise op en werken we samen aan gemeenschappelijke doelen.	
OD 5.1	We optimaliseren de operationele efficiëntie door het samenvoegen van overhead diensten zoals HR, vzw-werking en financiën.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenschappelijke visie, werkgroep en samenwerkingsafspraken.
OD 5.2	Het populatiemanagement wordt gecentraliseerd. Door het delen van bronnen komen we tot een degelijke omgevingsanalyse. Op die manier kunnen we acties cijfermatig opvolgen.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsanalyse • Samenwerking tussen domein populatie en omgeving en andere domeinen.
OD 5.3	Er is contact met de lokale besturen om af te stemmen over de beleidsplannen en maximaal samen te werken om de gemeenschappelijke doelen te bereiken.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerkingsafspraken rond afstemmen beleidsplan
OD 5.4	Medewerkers van de Antwerpse eerstelijnszones kiezen voor specifieke expertisegebieden in plaats van individuele zones.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Uitgewerkte structuur van de organisatie van de Antwerpse eerstelijnszones • Evaluatierapport van de structuur
Strategische doelstelling 6: De eerstelijnszones zijn een netwerkorganisatie. In onze vzw's zijn alle partners die te maken hebben met gezondheid en welzijn welkom. Er is een actieve betrokkenheid bij het ontwikkelen en realiseren van beleids- en actieplannen. Bestuurlijke vrijwilligers worden intensiever betrokken bij de operationele werking.	
OD 6.1	Bestaande partners worden blijvend betrokken in de werking van de Antwerpse Eerstelijnszones en nieuwe partners worden actief gezocht en opgenomen.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal werkgroepen – aantal leden per werkgroep (per cluster) • Aantal leden AV – aantal nieuwe leden AV (per cluster)

OD 6.2	Het bestaande lidmaatschap van partners uit Opgroeien, Palliatieve Zorg en VAPH wordt verder geconcretiseerd. We gaan op zoek naar gezamenlijke uitdagingen en werken onderling samen.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal (nieuwe) leden uit Opgroeien, Palliatieve Zorg en VAPH binnen de AV • Aantal (nieuwe) leden uit Opgroeien, Palliatieve Zorg en VAPH bij werkgroepen – nauwe betrokkenheid bij de operationele werking van de eerstelijnszones
OD 6.3	De Antwerpse eerstelijnszones zoeken naar een passende governancestructuur waarbij de samenstelling en bevoegdheden van het Dagelijks Bestuur, Bestuursorgaan en Algemene Vergadering duidelijk worden.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Delegatiematrix - evaluatierapport delegatiematrix
OD 6.4	Bestuurlijke vrijwilligers en leden van het Dagelijks Bestuur volgen binnen de domeinen de operationele werking op. Zo bevorderen we de betrokkenheid van de bestuurders en de dialoog met de medewerkers.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal overlegmomenten - contactmomenten met bestuurlijke vrijwilligers en leden van het Dagelijks Bestuur met de op te volgen domeinen • Verslagen van bovengenoemde overlegmomenten • Werkingsafspraken verhouding bestuurder – medewerker per domein
OD 6.5	We werken het opgemaakte communicatieplan uit waarin we aandacht hebben voor het bundelen van onder andere website(s), invulling nieuwsbrief, gebruik sociale media,...
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatieplan • Evaluatierapport communicatieplan

5 BIJLAGEN

Bijlage 1: Volledige omgevingsanalyse (zie apart document)

Bijlage 2: Samenwerking Antwerpse eerstelijnszones